

HRVATSKI SABOR

Odbor za zaštitu okoliša i prirode

KLASA: 022-03/22-01/57

URBROJ: 6521-29-22 -

Zagreb, 26. svibnja 2022.

D.E.U. br. 21 / 0 4 0

ODBOR ZA EUROPSKE POSLOVE
g. Domagoj Hajduković, predsjednik

Predmet: Mišljenje o Stajalištu Republike Hrvatske o Prijedlogu direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća, Uredbe (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća i Direktive 98/70/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu promicanja energije iz obnovljivih izvora te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća (EU) 2015/652, COM (2021) 557, D.E.U. br. 21/040

Odbor za zaštitu okoliša i prirode Hrvatskoga sabora razmotrio je, na 35. sjednici održanoj 26. svibnja 2022. godine Stajalište Republike Hrvatske o Prijedlogu direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća, Uredbe (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća i Direktive 98/70/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu promicanja energije iz obnovljivih izvora te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća (EU) 2015/652, COM (2021) 557, koje je Odboru za zaštitu okoliša i prirode sukladno članku 154. stavku 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora dostavio Odbor za europske poslove, aktom od 30. ožujka 2022. godine.

Stajalište Republike Hrvatske o ovom Prijedlogu direktive usvojila je Koordinacija za unutarnju i vanjsku politiku Vlade Republike Hrvatske Zaključkom KLASA: 022-03/22-07/99, URBROJ: 50301-21/06-22-3 na sjednici održanoj 21. ožujka 2022. godine.

Stajalište Republike Hrvatske obrazložio je državni tajnik Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja te naglasio da se prijedlogom revizije planira povećati cilj obnovljivih izvora energije na 40% do 2030., a kojem će doprinositi sve države članice. Predlažu se i podciljevi za uporabu energije iz obnovljivih izvora u prometu, grijanju i hlađenju, zgradama te industriji. Kako bi se postigli klimatski i okolišni ciljevi postroženi su kriteriji održivosti za uporabu bioenergije, a države članice moraju osmisliti programe potpore za bioenergiju u skladu s načelom kaskadnog korištenja drvene biomase. Cilj predloženih mjera je razvoj novih i obnovljivih oblika energije.

Republika Hrvatska svjesna je važnosti povećanja ciljeva za dostizanje klimatske neutralnosti do 2030. te podržava predloženu ambiciju povećanja udjela obnovljivih izvora energije u konačnoj bruto potrošnji na razinu od 40% na razini EU-a. U trenutno važećem cilju od 32% udjela obnovljivih izvora energije u ukupnoj potrošnji, nacionalni cilj RH je projiciran da iznosi najmanje 36,6% obnovljivih izvora energije do 2030. godine. U ovom trenutku ne može se sigurnošću predvidjeti koji će biti specifični cilj za RH u odnosu na novi zajednički cilj EU-a od 40%. Međutim, u Nacionalnom planu oporavka i otpornosti predviđeno je da će RH do 2030. godine postići udio od 39,4% obnovljivih izvora energije u ukupnoj potrošnji. U cilju poticanja investicija u obnovljive izvore energije RH smatra da je trenutni prijedlog povećanja zajedničkog cilja sa sadašnjih 32% na 40% do 2030. godine ostvariv ukoliko se revizijom Direktive o energetske učinkovitosti omogući državama članicama povezivanje povećanja korištenja energije iz obnovljivih izvora s energetske učinkovitošću na način da se to pribraja obvezi uštede energije, a ne obvezi povećanja udjela obnovljive energije u konačnoj bruto potrošnji. Ovime bi se izbjeglo „dvostruko brojanje doprinosa“, što je bila bojazan koju je EK iskazivala te bi se dao dodatni poticaj sudionicima na tržištu i obveznicima obveznih shema ušteda da investiraju u projekte

proizvodnje obnovljive energije za vlastite potrebe, a time se približe građanima odnosno kupcima. Imajući u vidu način izračuna postotaka nacionalnih ciljeva za svaku pojedinu državu članicu, RH će biti potrebna dodatna financijska sredstva za postizanje tog cilja.

Vezano na članak 1. stavak 4. Prijedloga direktive, kojim se mijenja postojeći članak 9. Direktive RED II, RH izražava zabrinutost radi obveze države članice na sudjelovanje u zajedničkom projektu proizvodnje obnovljive energije već do kraja 2025. RH smatra da je to prekratak rok za obavezno sudjelovanje u zajedničkom projektu te predlaže da isto ne bude obaveza već dobrovoljna mogućnost (kao i do sada).

Vezano na članak 1. stavak 6. kojim se umeće novi članak 15a., a u kojem se propisuje promicanje proizvodnje i uporaba energije iz obnovljivih izvora u sektoru zgradarstva RH ukazuje na sljedeće nejasnoće. Ističe da nije jasno je li istim predviđeno da udio obnovljive energije u građevinskom sektoru mora u 2030. godini iznositi najmanje 49% u konačnoj potrošnji na razini EU-a, odnosno da svaka država članica postavlja svoj okvirni cilj o udjelu te je nejasno je li se pritom misli na udio obnovljive energije koji bi pojedini objekt trošio ili pak o minimalnom udjelu energije iz obnovljivih izvora koji bi bio korišten prilikom izgradnje

RH izražava zabrinutost za postizanje ovako ambicioznog indikativnog cilja u području zgradarstva imajući u vidu fond starih zgrada u RH te potrebu sveobuhvatne obnove zgrada (energetske i konstrukcijske obnove zbog posljedica potresa u 2020.g.) kao i trenutno raspoloživa financijska sredstva.

RH će se dalje u pregovorima zalagati da taj cilj od 49% ostane indikativan.

Člankom 1. stavkom 14. mijenja se članak 25. stavak 1. te se povećava razina ambicije u pogledu obnovljivih izvora energije u prometu utvrđivanjem cilja smanjenja intenziteta stakleničkih plinova od 13%, što predstavlja nepoznanicu u odnosu na postojeće dokumente i postojeću metodologiju. Cilj je dosad bio 14 % obnovljivih izvora u prometu. RH ističe da je potrebno razjasniti iz kojeg je razloga došlo do promjene metodologije te kako će se ista primjenjivati u odnosu na postojeće ciljeve iz nacionalnih energetske-klimatskih planova. S obzirom na to da se na radnim tijelima Vijeća EU trenutno vodi rasprava o Prijedlogu Uredbe EP i Vijeća o uvođenju infrastrukture za alternativna goriva i stavljanju izvan snage Direktive 2014/94/EU EP i Vijeća, RH smatra kako je potrebno uskladiti raspravu između dvaju prijedloga. Naime, iz Prijedloga Direktive nije jasno definirano iz kakvih obnovljivih izvora se predviđa koristiti energija za cestovni promet

Člankom 1. stavkom 18. mijenja se članak 29. stavak 1. Direktive RED II s ciljem promjene snage za postrojenja za toplinsku energiju s 20 MW na 10 MW, na koja se trebaju primjenjivati kriteriji održivosti i uštede emisija stakleničkih plinova za kruta goriva iz biomase, koji će se sada primjenjivati, osim na poljoprivrednu, i na šumsku biomasu. RH smatra da se kriteriji održivosti u smislu izvora šumske biomase moraju odnositi na sva postrojenja kako bi se spriječio potencijalno negativan utjecaj na šume.

RH smatra da je zaštita staništa, posebno onih bogatih ugljikom, kao što su primarne šume, visoko bioraznolike šume, travnjaci i tresetišta, važna te da je potrebno uvesti izuzeće i ograničenje za dobivanje šumske biomase iz tih izvora. Stoga RH pozdravlja novi prijedlog kriterija održivosti koji je uz poljoprivrednu biomasu proširen i na šumsku biomasu.

U članku 29. stavku 10. točki d. Direktive RED II obaveza ušteda emisija stakleničkih plinova koja je vrijedila za postrojenja elektrana na biomasu koja su puštena u pogon od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2025. se zamjenjuje s obavezom da se do 31. prosinca 2025. mogu koristiti postrojenja koja imaju najmanje 70% ušteda emisija stakleničkih plinova. Ujedno se po novom prijedlogu gore navedene odredbe mogu, nakon 1. siječnja 2026. godine, koristiti samo za postrojenja s uštedom emisija stakleničkih plinova od najmanje 80%, dok važeća odredba navodi da novo postrojenje nakon istog datuma mora imati 80% uštede emisija stakleničkih plinova.

RH ističe da iz prijedloga direktive nije jasno te smatra da je potrebno zatražiti pojašnjenje EK-a na što se odnosi ušteda emisija stakleničkih plinova.

U raspravi na Odboru dodatna pojašnjenja zatražena su vezano uz ciljeve za koje se RH zalaže da ostanu indikativni.

Nakon provedene rasprave Odbor za zaštitu okoliša i prirode Hrvatskoga sabora, sukladno članku 152. stavku 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, jednoglasno (7 glasova „za“) je utvrdio sljedeće:

MIŠLJENJE

Odbor podržava Stajalište Republike Hrvatske o Prijedlogu direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća, Uredbe (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća i Direktive 98/70/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu promicanja energije iz obnovljivih izvora te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća (EU) 2015/652, COM (2021) 557

Za izvjestitelja na sjednici Odbora za europske poslove određena je Sandra Benčić, predsjednica Odbora.

PREDSJEDNICA ODBORA

Sandra Benčić

